

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Un cler înstrăinat și un popor neglijat.

— Reflecțiuni pe urma unei broșuri —
de Gh. Tulbure.

III.

Să vedem acum, care este echivalentul spiritual și cultural pe care-l dau — în schimbul acestor venituri grase — preoții ruteni poporului lor? Cum își împlinesc ei datorințele de păstori și luminători ai turmei? Cari sunt foloasele reale, cari le aduc credincioșilor lor pe terenul religios, cultural și economic?

Răspunsul ce ni se dă, la toate aceste întrebări, este mai mult decât întristător.

Înainte cu câțiva ani exista și la Ruteni o instituție culturală, care purta numirea de «Asociația sf. Vasilie». Era un fel de «Astra» a noastră, care lucra — sau mai corect zis dădea aparența, că lucra — pentru răspândirea luminii în straturile poporului rutean. Clerul rutean însă din capul locului nu s'a prea interesat de așezământul acesta. Preocupările lui intelectuale, cum vom vedea, sunt cu totul de altă natură. Copleșită de nepăsarea generală, activitatea culturală a instituției acesteia a stagnat mereu, până când într-o bună dimineață s'a stins și acest singur opaiș într'un ocean de întunec. Nimeni n'a regretat, preoții cu atât mai puțin.

Redactarea de ziare și reviste pentru țărani este o îndeletnicire cu totul străină de preocupările sufletești ale clerului rutean unit cu Roma. Prelegeri, conferințe pentru popor nu țin, reuniuni de cetire sau biblioteci populare nu înființează, iar broșuri pentru cultivarea țaranului nici prin minte nu le trece să scrie. Mai caracteristic însă și mai revoltător e faptul,

că preoții aceștia n'au dezvoltat nici o activitate pentru susținerea și înființarea școlilor populare confessionale. Dimpotrivă, nu numai n'au făcut nimic, ci unii și-au ținut de datoriță să stăruie din toate puterile pentru deschiderea școlilor de stat, sau comunale. Sub raportul acesta mai elocvent decât orice frază vorbește faptul, că în trei comitate cu populație ruteană — Sáros, Zemplén și Szepes — nu există o singură școală populară cu limba de propunere ruteană. Iar preoții, în calitatea lor de catiheti, desvoaltă o adevărată emulație întru câștigarea de merite patriotice prin desnaționalizarea copiilor de școală.

Un caz concret va ilustra și mai viu atitudinea acestui cler în interpretarea datoriilor sale culturale și naționale. Autoritățile bisericesti superioare ale diecezelor de Munkács și Eperjes au încredințat unei comisii de 9 membrii tipărirea și editarea cărților liturgice sau rituale, menite pentru trebuințele bisericilor gr.-cat. rutene.

Ei bine, comisiunea aceasta — alcătuită de sigur din cei mai de valoare bărbați ai bisericii rutene — s'a simțit îndemnată să editeze toate cărțile rituale *exclusiv în limba ungară*. Nici molitvelnicul sau psaltirea n'au găsit de cuviință să le tipărească în limba slavonă, care era limba liturgică de până aici, sau în limba ruteană, pe care o vorbește și o înțelege poporul. Din anumite interese au preferit deci să nesocotească principiul fundamental din biserică orientală, — la care mai aparțin cel puțin după rit, — și care învață, că cuvântul lui Dumnezeu trebuie propovăduit în limba poporului și pe înțelesul tuturoră «*căci mai bine cinci cuvinte după mintea mea, decât zece mii de cuvinte în limbă străină*», — glăsuște apostolul.

Clerul rutean însă este mult prea catolicizat și înstrăinat de popor, decât să se mai orienteze după principiile ortodoxiei, sau după trebuințele sufletești ale credincioșilor. Este știut doar, că preoții aceștia mai anii trecuți au solicitat pe față și au purtat o luptă deschisă pentru introducerea limbii liturgice maghiare în locul celei slavone.

Și atunci, când guvernul stăruia pe lângă scaunul papal, ca să facă această concesiune, iar vaticanul se arăta neînduplecat, cei dintâi, cari s'au îmbiat să conducă o deputație la Roma, în scopul acesta, au fost tocmai episcopii ruteni.

Evident deci, că preoții ruteni de azi în general luat nu se preocupă și nu se interesează de nevoile culturale, sociale și economice ale poporului lor. Activitatea publică a acestui cler pe terenul educației și instrucției poporului, sau lipsește cu desăvârșire, sau unde este, ea nu purcede din trebuințele reale și nu stă în conglăuire cu nevoile și aspirațiunile firești ale poporului rutean.

În loc să se pătrundă însă de aceste probleme, clerul rutean, potrivit educației sale, ține să-și interpreteze rostul și chemarea în *senzul cel mai catolic* și cel mai unilateral, ce se poate imagina.

În biserică, de pe amvon, își cheltuiește toată știința și toată energia rostind poporului predici indigeste despre credință și biserica *catolică* «singura mântuitoare», și vărsând defăimări și insulte la adresa «schismei» păcătoase.

Afară de biserică își eshauriază toată activitatea pentru luminarea poporului, cu înființarea de felurite reuniuni populare de caracter clerical religios, cum este de exemplu «Asociațiunea populară catolică» (*Katolikus népszövetség*), care-și are centrala în Pesta și cu ajutorul clerului tinde să-și

formeze agenturi în toate comunele gr.-catolice. Imitând între toate pe papistași mai înființează apoi așa numitele «congregațiuni mariane», «reuniuni euharistice» și alte instituțiuni de caracter clerical papistășesc, în cari târăsc poporul pentru a-l turmenta cu teorii abstracte din domeniul dogmaticii catolice și cu alte prelegeri de acest soi, cari numai luminează nu revarsă în creierul rudimentar al bietului plugar rutean.

Acesta e nutremântul sufletesc, aceasta este singura recompensă spirituală, care-o dau preoții ruteni poporului lor sărac și ignorant.

Și cine cunoaște educația și mentalitatea clerului catolic știe, că de altfel de activitate publică, culturală, acest cler este cu totul strein.

Care a fost urmarea?

Urmarea a fost, că între clerul și poporul rutean s'a produs o *diferențiere de gândire și simțire*, provenită tocmai din educația și mentalitatea clerului, care cum am văzut, stă în contrarietate cu adevăratele îndemnuri și trebuințe sufletești ale poporului.

Să mai adaugem apoi faptul, că preoții ruteni sunt cele mai servile unelte politice în mâna administrației civile și cei mai agili corteși ai tuturor guvernelor. În privința aceasta broșura amintește între altele un caz foarte semnificativ: Un preot rutean a refuzat să împărtășască cu Sf. cuminecătură pe aceia dintre poporeni săi, cari n'au voit să voteze cu candidatul guvernamental. Oricine și poate imagina revolta sufletească, ce se va fi stărnit în popor pe urma acestui procedeu nesocotit!

Cetitorul rămâne însă și mai uimit, când — urmărind desfășurarea procesului — i se dă prilej să constate cu ce furie s'au năpustit unii preoți ruteni asupra oamenilor, cari au trecut ori voiau să treacă la religieuna

FOIȘOARĂ.

Din vremile păgâne.

— Povestire religioasă, de Fr. Schmiedt, prelucrată de A. Nan. —
(Urmare).

Figura necunoscută a încunjurat cu cea mai mare cunoștință rupturile cotiturilor, unde un singur pas în lături ar fi avut ca urmare sigură moartea. Încă o pedecă, dar numai aceea o mai avea: portarul care păzea intrarea și eșirea din catacombe. Dacă acesta îl va recunoaște, planul cine știe până când se va amâna, sau poate nu se va realiza nici odată. O astfel de ocaziune, atât de binevenită, nu va mai afla nici când, mai ales, că acum i-ar fi în mâini atât de mult invidiatul Iustinian și cu el jumătatea averilor sale estinse, dimpreună cu frumoasa „Villa agrestis”.

— „Drusule, norocul acesta nu-i permis să-l pierzi! Un pic de istețime și ai trecut peste primejdie. Fii așadar precaut!”

Și Drusu, odinioară creștin, citat înaintea legii, din cauza unor avantajii materiale, din cauza oficiului înalt din curtea împărătească ce i se oferise din partea chinitorilor, după puține suferințe și-a negat credința și a împrăștiat tămăie pe altarele

cu mirezme ale zeilor. Mai târziu în calitate de oficiant în curtea împărătească a făcut împăratului mai multe servicii excelente în căutarea și citarea la legi a creștinilor, cunoscându-le bine ascunzișurile și obșteirile.

Dar nu i-a rămas nerăsplătită munca, căci din averile răpitate ale creștinilor avea și el jumătate. Avansarea treptată încă nu a întârziat, și numai un dor mai avea, un singur dor: a fi prefect al curții împărătești.

Dar în dorința aceasta prea mare era împedecă de Iustinian, de bărbatul acesta care era întruparea tuturor virtuților, pe care îl jubea și stima toată lumea, pe care chiar și însuși împăratul îl distinsese de mai multe ori. Și acum? Acum avea dovezi palpabile că Iustinian e creștin, că doar și acum e acolo, în capela catacombe'or, unde-l putea prinde dimpreună cu ceilalți. Acum când i se dă ocazunea cea mai bună, acum când de bună voie i-se îmbie gloria, acum s'o peardă? Nu se poate! Simțea pe fruntea sa laurul meritelor! Să-și strice acum toată treaba? Pieptul-i umfla o mândrie nedescrisă și deja se și simțea prefectul mult favorit al împăratului. Iar fi plăcut să pășească cu capul ridicat, chiar înaintea portarului ca să vadă, ca să simtă și acela că cine-i el. Dar istețimea îi demanda alta. Cu mâinile pe piept, împletite în cruce, și cu salutul cucernic, usitat în

vremurile de grea bejanie ale prigonii'or: „Christus nobiscum”, — Cristos cu noi, păși în fața portarului cerând eșire liberă.

II.

Era o mulțime de oameni în for. Se îmbulzea mic și mare ca să ajungă în fața tronului împărătesc, așteptând cu nerăbdare desfășurarea unei senzații deosebite.

— „A sosit Cezarul și el va ținea azi judecata”, — zise unul.

— „Da, în noaptea aceasta au prins printre creștini și pe Iustinian, unul dintre cei mai aleși funcționari militari ai imperiului și prefectul curții împărătești — zise altul — și în urma unei porunci venite de sus l-au pus îndată sub baza cea mai severă”.

Conversația aceasta o intrerupseră îndată sunete de goarne și fanfare și un glas puternic de bărbat stăbătu văzduhul:

— „Vine Cezarul! Vine Cezarul!”

Și de fapt venea puternicul domn al Romei, Dioclețian însoțit de suita sa aleasă. Purta coroană de laur pe cap. Toga tivită cu purpur și aur îi era aruncată fără multă grijă peste umăr și toiag frumos de aur mișca în mâna dreaptă. Privirea aspră ce se ivea din ochii săi mărunti și șireți, și crețele incrementate pe fața sa arsă de soare, turnau o groază nedescrisă în mulțime.

Suita păstra o ținută serioasă, cu deosebire liciorii, oamenii fără milă, a căror menire era de a s'ange vieți și a vărsa și-roaie de sânge în jurul atotputernicului domn al Romei.

— „E mâniaș Cezarul și va fi vai de ai noștri”, — șopteau între sine bieții creștini amestecați în mulțimea păgână.

De fapt era mâniaș Cezarul, dar totuși izbucnea în sufletirea poporului păgân, căci doar aceleia numai privești îi trebuia, pompa și splendoarea îl orbea și uita năcazurile. Erumpea în frenetice urale, cu cari înflora văzduhul.

— „Ave Caesar! Ave divus imperator!” — sbiera mereu mulțimea agitată, aplaudând pe marele apărător al țării și al zeilor nemuritori.

Cofurile cele multe de metal reflectau ca tot atâția sori luminoși razele orbitoare ale soarelui. Era o figură de zmeu fiecare. Erau ostași oțeliți în pulverea de soare, adevărați uriași de oțel. Erau în număr întreg în suita Cezarului și trofașii patricieni ai Romei, membrii senatului roman, stăpâni odinioară pe moarte și viață, cari ridicau și prăbușeau de pe tronul roman așa de des împărați cu nume mare. Azi însă sunt numai purtători nedemni ai falnicului nume de patrician, sunt numai umbrele glorioșilor patricieni de pe vremuri.

Dioclețian sta pe gânduri. Ai crede că nici nu zărește mulțimea neghioabă. Ce

ortodocșă și de ce mijloace machiavelice au uzat pentru a împiedeca lățărea «schismei» între Ruteni.

Înainte de toate, văzând, că mișcarea de trecere la ortodoxie ia proporții primejdioase pentru interesele lor, preoții au lansat acuza, că trecerea are caracter politic și că sub firma religiunii se agită împotriva integrității statului. Bănuiala aceasta, care era potrivită pentru a da autorității civile prilej de amestec, și-o întemeiau pe faptul, că la creștinii trecuții la «pravoslavia» s'au găsit cărți bisericești, în care se pomenea țarul Rusiei. Lucrul acesta se esplică însă prin împrejurarea, că neavând Rutenii din Ungaria nici o tipografie asortată cu litere cirilice deci cu alfabetul cunoscut poporului și uzitat în limba ruteană, toate cărțile bisericești trebuiau să și le procure din Rusia, nu numai particularii, ci parohiile înseși, pentru trebuințele rituale. Cărțile acestea fiind tipărite în Rusia, lucru firesc, că la locurile convenite se pomenea numele țarului, după cum în molitvelnicile (evhologioanele) noastre, tipărite la București, figurează numele regelui Carol, fără însă că preoții noștri să-l pomenească în slujbele lor! Numai cu rea credință se poate califica de «tradare» sau de agitație întrebuintarea la rugăciuni a astorfel de cărți, pentru că bietului țaran rutean, atunci când și-a cumpărat un ciaslov sau o cârtică de rugăciuni, tipărită cu buchi cirilice la Kiev, de sigur nici prin minte nu-i trăznea, că săvârșește vreo tradare!

De altcum în cursul procesului a ieșit la iveală, că nu numai «schizmaticii», ci chiar și preoții ruteni uniți întrebuintează în bisericile lor cărți rituale aduse din Rusia, din simplul motiv, că librăria lor diecezană din Ungvár le comandă și ea dela Lemberg sau Kiev și le vinde preoțimii cu 50% câștig.

Și s'a mai adeverit în cursul procesului, cum a asuprit, cum a bruscat și cum a neglijat poporul acest cler înstrăinat cu desăvârșire de neamul său.

Consecința firească a acestui tratament și a tuturor procedurilor și atitudinilor clerului rutean față de poporul său n'a putut fi alta, decât o *aversiune treptată*, care a deschis apoi o *largă prăpastie între preoțimea și poporul rutean*...

Am văzut, cum prin unația cu Roma clerul rutean vrând-nevrând s'a depărtat și s'a înstrăinat de inima și nevoile poporului. A devenit o *castă*, asemenea clerului catolic de pretutindenea. Legătura intimă și firească dintre turmă și păstor s'a rupt. Poporul, conservativ din fire, a observat cu amar înălțarea la domnie și metamorfoza preoților săi. Și în mo-

mentul când la ei n'a mai aflat nici un razim și nici o mângăere, a încolțit în sufletul său dorința vie și puternică de a scăpa de jugul lor apăsător și de a și afla liman de mântuire în legea cea veche și adevărată, cu preoții ei modești și cucernici, ca sfinții de pe icoane.

Dorința aceasta latentă, starea aceasta sufletească la țaranii ruteni este asemenea focului, ce arde domol sub spuză. Un curent ușor de aer este destul, pentru ca focul să ia vâl-vâtaie. Și atunci se ivește o acțiune «schizmatică», cum au fost de atâtea ori, și cum a fost și cea din anul trecut. Grație abilității clerului și situației privilegiate a catolicizmului la noi, mișcările acestea de obicei sunt înădușite în câte un proces monstru...

Frământările de trecere la ortodoxie ale Rutenilor prin urmare nu sunt, decât *reacțiunea «unirii»* lor cu Roma, unire, pe care clerul a știut să o *compromită total* în ochii poporului, care acum începe a vedea în biserica sa o calamitate și în preoții săi un balast, de care caută să se mântuiască.

Acesta a fost în esență adevăratul *impuls prielnic* al acțiunii religioase din urmă și aceasta este *concluziunea logică* la care ajungem, dacă răsfoind broșura din chestiune ne facem reflecșiunile asupra cuprinsului ei.

Două monumente.

Sâmbătă și Duminică s'a făcut în Sibiu desvălirea celor două monumente frumoase, așezate în grădina școlii de cadeti din loc. Uzul e al principelui Carol de Schwarzenberg, fost guvernator și comandant general în Transilvania, din anul 1851 până la 1858, (anul morții sale) și al lui Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I. Monumentul principelui de Schwarzenberg îl ridicase în grădina mitropolitană din strada Schewis Marele Arhiepiscop și Mitropolit Șaguna, în semn de pietate și recunoștință față de prietenul său intim, care i-a fost bun sfătuitor și sprijinitor în multe chestii grele, de interes obștești, și care desvôlase în Ardeal o activitate favorabilă și prielnică Românilor din acest mare principat.

Când termin aceste rânduri, aflui dintr'un jurnal, că despre mișcarea religioasă a Rutenilor dl. H. Sztriszky a ținut în Budapesta o conferință publică cu titlul: *Temelia psihologică a «schismei» în cursul dezvoltării istorice*. Abstracție făcând dela câteva premise tendențioase și comentarii greșite, dl. Szt. nimerește punctul, de unde trebuie prinsă și tratată chestiunea și o prezintă drept un factor cultural, cu trecut istoric. Analizând cauzele frământărilor religioase la Ruteni, constată și dânsul, că ele nu sunt, decât reacțiunea actului fatal al «unirii» cu Roma. Terminând diagnoza dânsul dă și rețeta pentru vindecarea acestei maladii sociale. Și cere să li se dea Rutenilor: Cultură solidă în limba lor proprie, tovarășii economice, institute de bani, izvoare noue de câștig, unificarea calendarului, răscumpărarea birului preoțesc și tratament omenos din partea organelor de administrație. La ceceea noi mai adăugem: să li se dea preoți conștiinți și devotați și să nu fie ținută cu forța sub stăpânirea unui cler intolerant, lacom și înstrăinat de popor!

mea lui Iucund, soția bunului meu erou? Spune, spune deci, nobilă doamnă!

Nu se poate spune câtă mulțumire îi cauzase Cezarului prezența acestei nobile femei!

Callista îmbărbătată de privirea atât de afabilă a împăratului, se obi cu mândrie în fața tronului, rușinată de smerenia arătată, își șterse apoi lacrimile cu o năframă de mătăsoasă albă ca neaua, scoasă din haina sa neagră de doliu, își trase la o parte de pe frunte șuvițele de păr, ce căzură de sub învălitoare cernită și roști cu rară gingășie cuvintele:

— „Cine are un astfel de Cezar, aceea nu trebuie să plângă, dacă soțul său a murit pentru țară și Cezar!“

— „Iucund a murit?“ — întrebă surprins împăratul, săriind de pe scaun.

— „De, Cezare! — răspunse ea în glasul resemnării. — A murit implorind mărtafa ta poruncă! L-au omorât creștinii!“

— „Auziți? sună în largul forului glasul surprinderii. — La moarte cu ei! La moarte blăstămată!... Câinii!... — striga furios Dioclețian și-i izbi cu putere sabia de marmura tronului său mare, încât aruncă un mănunchiu de schinte lucitoare și se trânti din nou pe scaun, fierbând de mânie!

(Va urma).

Urmașul marelui Șaguna în scaunul mitropolitan, fericitul Miron Romanul, aflat de bine a muta monumentul principelui Schwarzenberg dela locul de frunte într'un loc mai ascuns al grădinei, unde a rămas multă vreme cu totul neingrijit. Actualul nostru Arhiepiscop și Mitropolit, Excelența Sa, consilierul intim al Maiestății Sale, Ioan Meșianu, a căzut apoi de acord cu comandantul corpului XII de armată din Sibiu, Excelența Sa, generalul de infanterie Kövess de Kövesháza, ca monumentul să fie mutat acolo unde îl este locul mai potrivit, în grădina școlii de cadeti.

Desvălirea acestui monument, restaurat cu desăvârșire, s'a făcut Sâmbătă după amiază, la crele șase. Au fost de față toți domni generali, în frunte cu Excelența Sa, comandantul de corp, ofițerii superiori și ofițerii liberi de serviciu, o frumoasă cunună de dame și elevii școlii de cadeti.

La un semn dat din partea Excelenței Sale, comandantului de corp, pânza cade de pe monument în sunetul imnului popular, intonat de muz ca militară. Rostește apoi comandantul școlii de cadeti, domnul vicecolonel Roland Spiess de Braccioforte, o frumoasă cuvântare, în care spune, că din munificența Excelenței Sale, a Mitropolitului Ioan Meșianu, și prin mijlocirea Excelenței Sale, a comandantului de corp Kövess, monumentul acesta, ridicat de Șaguna în grădina sa proprie, a ajuns acum în grădina școlii de cadeti. Cu bucurie a primit însărcinarea dela comandantul de corp să restaureze și să așeze aici monumentul unui general împăratesc cu mari merite, pentru că să fie conservat pe seama generațiilor tinere, avându-l acestea înaintea ochilor ca exemplu vrednic de imitat. Cheltuielile avute cu restaurarea le-a purtat școala de cadeti, apoi comandantul de regiment, principele Felix de Schwarzenberg, și principele Carol de Schwarzenberg, care onorează cu prezența sa serbarea desvălirii monumentului. Aduse calde mulțumiri, Excelenței Sale, Mitropolitului Ioan Meșianu, Excelenței Sale, comandantului de corp Kövess, și principilor numiți, dând asigurarea, că urmând exemplul marelui general, va căuta, împreună cu profesorii dela școala de cadeti, să sădească în inimile elevilor credința neclătită față de Împărat și Rege și iubirea față de patria comună. Precum a luptat și sângerat fericitul Carol de Schwarzenberg în multe lupte pentru Împărat și mărirea Imperiului, așa vor lupta și sângera și ei toți, când îi va chema Maiestatea Sa și patria pentru a apăra bunurile sfinte ale pămintului patriei. Termină cu un întreit „ura“ la adresa Maiestății Sale, supremul șef al armatei, Împăratul și Regele Francisc Iosif I.

Răspunde Excelența Sa, domnul comandant de corp Kövess de Kövesháza Amintește, că familia Schwarzenberg e o familie cu multe și mari merite pentru tron. De secole stă câte unul dintre principi în fruntea armatei. Mare între ei a fost guvernatorul Ardealului, Carol de Schwarzenberg, fiul învingătorului în lupta popoarelor dela Lipsca. Deși numai șapte ani a stat în postul de guvernator în Transilvania, și-a știut câștiga iubirea și venerațiunea populațiunii întregi din Ardeal, dovadă faptul, că baronul Șaguna i-a ridicat monument. Generațiile viitoare sunt datorare să calce pe urmele lor, pentru a i ajunge, căci a i întrece e cu neputință. Termină cu „ura“ la adresa familiei de Schwarzenberg.

Rostește cuvinte calde de mulțumire principele Carol de Schwarzenberg, strănepotul sârbătoritului, în numele familiei, și accentuiază, că loc mai potrivit pentru monumentul marelui general nu s'a putut afla, decât grădina școlii de cadeti, pentru că elevii să aibă totdeauna înaintea ochilor lor chipul omului, care și-a făcut datorința, oriunde l'a pus voința Monarhului. Spiritul acesta tradițional al împlinirii de datorință există încă în armată și el trebuie conservat. Aduce urări comandantului de corp.

Serbarea e terminată. Duminică dimineața s'a făcut apoi desvălirea monumentului Maiestății Sale, Împăratului și Regelui Francisc Iosif I. Păcând serbarea din ziua premergătoare a fost de caracter curat militar, la serbarea aceasta au fost invitate și căpeteniile autorităților publice, precum și alt public din societatea înaltă sibiiană. Au fost de față și de astădată toți domni generali, ofițerii superiori și ofițeri, apoi Excelența Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, însoțit de P. C. Sa, Protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșor, Ilustritatea Sa, com. te. e. suprem Walbaum, președintele „Asociațiunii“ domnului Andreiu Barseanu, Dr. Carol Wolf, membru în cersi magnaților, Principele de Hohenlohe, parohul rom. catolic, vicecomitele, primarul orașului, directorii tuturor școlilor, și alții și alții. A fost și miliție, cu steaguri și cu muzică.

S'a celebrat an'ai un scurt serviciu divin din partea superiorului campestru romano catolic, apoi generalul în retragere, Koncz de Nagysolymos, a rostit o cuvântare, în care își exprimă bucuria, ca cel mai bătrân ofițer eșit din școala de cadeti din Sibiu, că școala întemeiată de

Maiestatea Sa a fost împodobită acum cu o statuie a Maiestății Sale, din munificența ministrului de războiu. Dorește, că monumentul se fie un semn văzut și permanent al recunoștinței și al credinței față de Maiestatea Sa, prototipul tuturor virtuților pe cari le poate întruni soldatul, omul și domnitorul. În numele elevilor din trecut și din prezent ai școlii de cadeti roagă pe Excelența Sa, comandantul de corp, se dea semnul pentru desvălirea monumentului.

Semnul se dă, și de pe monument cade pânza, care îl acoperia. Monumentul e de marmură albă. Vorbește apoi comandantul de corp. Spune, că monumentul nu e numai o podoabă a școlii de cadeti, ci și o serioasă admoniere la adresa elevilor din școala aceasta. În persoana Maiestății Sale sunt întrupate cele două vărtoși mari ostășești: *datorința și credința*. Acesta să fie idealul fiecărui soldat. Să și jertfească viața pentru steag. Pentru că mai scumpă decât viața e onoarea. Predă monumentul spre îngrijire școlii de cadeti și termină cu un întreit „ura“ la adresa Maiestății Sale.

Muzica militară intonează imnul, se dau câteva salve de tunuri, infanteria face pușcătura de onoare (generaldecharge), apoi vorbește comandantul școlii de cadeti, vicecolonelul Spiess, care luând în primire monumentul promite, că îi va fi dată îngrijirea și cinstea cuvenită. Ochiul blând al mult iubitorului domnitor are se privească multe secole de arândul la ecas'ă grădina a credinței dinastice și a iubirii de patrie, dând imbold tinerimei se respecte legea și dreptul, să și conserveze onoarea, spre cinstea și gloria armatei și spre mărirea patriei. Adresează apoi câteva pătrunzătoare cuvinte elevilor dela școala de cadeti, aducându-le aminte, că o ice va aduce viitorul, datorința lor va fi, când va cere Maiestatea Sa, se lupte și se cadă sub steagurile proprii „pentru onoarea Împăratului și a Regelui, pentru onoarea imperiului“.

A urmat defilarea trupelor și frumoasa serbare a fost terminată.

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Dieta ungară. Marți dieta s'a apucat de lucru. A votat mai multe legi mărunte, cu mare înălțare, pentru că opoziția nu era de tață. La ședința au participat mulți deputați guvernamentali. Mercuri s'au prezentat apoi la ședința și câțiva deputați opoziționali, în frunte cucontele Károlyi Mihály și contele Andrássy Gyula, pentru a combate proiectul de lege despre apărarea autorităților. Eri, Józsi, opoziția a lipsit de nou dela ședința.

R forma administrativă. Cei mai mulți dintre deputații guvernamentali sunt de părere, ca proiectele de lege referitoare la reforma administrativă să fie pertractate în dieta și votate înainte de vacanțele mari de vară. Comisiunile se vor apuca luni de censurarea lor, și astfel e e vor fi puse la ordine a zilei pe la începutul lunii Iulie. Ministrul-prezident, contele Tisza, a lăsat adesea în libera voie a deputaților, ca ei să hărtărească, când vreau să voteze reforma administrativă: acuma, ori la toamnă? E' s'au pronunțat pentru acuma.

Înțelegere ceho-germană. Între fruntașii Cehilor și ai Germanilor din Boemia se în pertractări pentru a se aplană divergențele și neînțelegerile dintre ei. Dacă pertractările vor putea duce la bun rezultat, funcționarea senatului imperial e asigurată, și el va fi convocat în sesiune ordinară pentru a și începe activitatea. Cum se știe, senatul e acum prorogată pe timp nedeterminat și guvernarea țării se face cu ajutorul S-lui 14 din constituție: pe răspunderea guvernului.

România.

Deschiderea parlamentului. Eri, Józsi, la ameazi, s'a făcut în București deschiderea corpurilor legislative române, alese și convocate anume pentru modificarea constituției țării. Deschiderea a făcut-o Maiestatea Sa, Regele Carol, prin mesaj de tron, în care a fost schițat programul de muncă al noului parlament.

Logodna Principelui Carol. Corespondentul din Petersburg al marelui ziar „Berliner Tageblatt“ comunică știrea primită din izvor absolut autentic, că legătura matrimonială între curtea română și cea rusă este sigură, cu toate că atât țarul, cât și țarina, consideră încă de prea tiner pe Principele Carol și pe Marea Ducesă Olga pentru a lega căsătoria. În cursul verei acesteia Principele Carol va face o nouă vizită la Petersburg, când apoi probabil că se va face logodna.

Şeful partidului conservator. Domnul *Titu Maiorescu* fiind necesitat să petreacă vreme mai lungă în străinătate a demisionat din şefia partidului conservator, iar în locul său a fost ales şef al partidului conservator domnul *Alexandru Marghilean*.

Vizita Ţarului. Intreaga presă europeană comentează marele eveniment dela Constanţa, vizita pe care a făcut-o casa domnitoare din Rusia suveranilor români, scoţându-i la iveală importanţa pe care o are. Mai rezervată e presa din România, şi apoi presa maghiară, care nu este ce se face, să se bucură ori să se tânguiască, pecând presa franceză şi cea rusească e foarte încântată de felul cum a fost primit Ţarul din partea României oficiale şi neoficiale. După plecarea Ţarului şi familiei sale din Constanţa, ministrul de externe al Rusiei, dl. Sazonov, a fost invitat Luni la ameză la masă la palatul regelui, apoi cu tren special a plecat la Bucureşti, împreună cu domnul ministru prezident român Ionel Brătianu. Mercuri ministrul rusesc de externe a plecat din Bucureşti la Petersburg.

Străinătate.

Din Albania. Evenimentele au luat o întorsătură gravă în Albania. Rescuţaţii au îndreptat atacuri Luni dimineaţa, în zorile zilei, din trei părţi asupra capitalei Durazzo, care era aproape să cadă în mâinile rebelilor. În fruntea trupelor de apărare, slab organizate şi slab disciplinate, se afla colonelul Thomson, şeful jandarmeriei olandeze, care a fost omorât de g'oantele rescuţaţilor. În fruntea armatei albaneze s'a pus apoi însuşi principele de Wied, şi după grele lupte a succedat, ca rescuţaţii să fie respinşi şi siliţi să se retragă, lăsând pe câmpul de război cam 1200 de morţi şi răniţi. Trupele principelui să întărească mereu cu voluntari noi. Rescuţaţii au fost alungaţi şi din alte oraşe pe cari le-au fost luat în posesiunea lor. Corpul nefolositor al colonelului Thomson va fi dus la Haga, pentru a fi înmormântat în pământul patriei sale. Ştirile ultime spun că rescuţaţii ar fi atacat de nou capitala Durazzo, care ar fi căzut în mâinile lor.

Noul guvern francez. Când a fost încredinţat antaias dată cu formarea cabinetului, domnul *Viviani*, şeful socialiştilor republicani, n'a fost în stare să compună guvernul. Cu formarea cabinetului a fost deci încredinţat dl. *Ribot*, care s'a prezentat apoi în faţa senatului şi a camerei, dar a avut nefericirea, că camera l'a împinţat cu neincredere. A votat cu mare majoritate de voturi o motiune contrară programului guvernului. Imediat guvernul a demisionat şi de nou a fost încredinţat *Viviani* cu formarea cabinetului. De astă dată şi-a putut forma cabinetul şi programul său de muncă a fost astfel compus, că camera l'a acceptat cu o majoritate de peste 200 de voturi.

Conflict greco turc. În urma faptului, că Grecii din Asia-mică sunt persecutaţi din partea Turcilor, guvernul din Atena a trimis o notă energică la Constantinopol, cerând sistarea persecuţiunilor, căci altcum Grecia va trebui să sară întru apărarea conaţionalilor ei. Guvernul turcesc încă n'a răspuns nimic, a trimis însă puterilor mari notă, în care dă explicaţia, că e vorba de o chestie internă a Turciei, în care Grecia nu are nici un drept să se amestece. A intervenit apoi Francia, atât la Atena, unde a îndemnat guvernul să-şi modereze tonul şi pretenţiunile, cât şi la Constantinopol, unde a dat sfatul, să răspundă guvernului la nota Greciei, ca să nu se incurce lucrurile şi mai rău. Francia are adevărat mare interes să nu se mai implice Turcia în vre un nou război, pentru că foarte multe capitale franceze sunt plasate în Turcia, cari ar putea să fie periclitate în casu', dacă Turcia ar mai mânca o bătaie.

Aviz.

La 30 Iunie c. v. se deschide un curs de lucru manual de 5 săptămâni la şcoala normală de învăţători din oraşul Câmpulung (România). Acest curs are mai multe secţii, precum: lemnărie elementară, cartonaj, împletituri de răchită, de papură, paie şi sfoară. La acest curs pot lua parte învăţătorii, cari vor înainta cerere, prin care declară că vor să urmeze cursurile. Învăţătorii admişi primesc casă şi masă gratuit pentru tot timpul cursurilor, precum şi drumul pe căile ferate române. Cererile se fac direct la administraţia casei şcoalelor Bucureşti, Strada Lueger, până în ziua de cel mult 15 Iunie a. c. st. v.

NOUŢĂŢI.

Primire de elevi în şcoala ces. şi reg. de cadeţi. În anul prim al şcoalei ces. şi reg. de cadeţi (infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului şcolar 1914/15 (mijlocul lui Septemvrie) aproximativ 45 tineri fiziceşte apti, cari cu 1 Septemvrie anul curent au împlinit etate de 14 ani, dar nu au trecut peste etate de 17 ani, simţese în danşii aplicare pentru chemarea militară, şi au absolvit cu succes cel puţin suficient patru clase civile sau patru clase dela o şcoală medie. La rugări sunt a se alătura *numai atestatele de finea anului, ci şi cele semestrale ale ultimilor trei ani (clasa 2, 3 şi 4).* Petiţiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la comanda şcolii, imediat după primirea testimoniuului dela finea anului şcolar curent, dar cel mult până în 6 Iulie st. n. Cererile necomplete, cari se înaintează tocmai la termenul ultim, nu mai pot fi luate în consideraţiune. E de observat, că cereri cari intenţionează obţinerea unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului, sunt a se înainta necondiţionat la ministeriul r. unguresc de Honvezi pentru apărarea ţării, până la termenul hotărât, publicat în foaia oficioasă „Rendeletű Kőzlöny”. Condiţiunile de primire, cari totodată cuprind şi forma rugării, se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 fil. la şcoala de cadeţi.

Concediu pe timpul secerişului. Miniştrii de război şi de honvezi au trimis trupelor ordinul privitor la concediul soldaţilor pe vremea secerişului. Conform acestui ordin fiecare soldat dacă se ocupă cu lucrarea pământului, poate să fie concediat începând cu 27 Iunie pe trei săptămâni. În 8 August fiecare soldat concediat trebuie să se prezente la serviciu. Concediu se mai dă şi maşinistilor şi altor persoane, care sunt indispensabile la lucrările de seceriş.

Advocat nou. Domnul *Dr. Valer Ghibu*, a depus cu succes examenul combinat de jude şi avocat înaintea comisiei cenzurătoare din Murăş Oşorheiu.

Premiat. Muzeul de industrie din Berlin a publicat un concurs pentru un plan de drapel. S'au prezentat peste o sută de planuri. Premiul cel dintâi s'a dat dlui *Gh. George A. Matei*, cunoscutului artist de naştere sibian, care în toamna anului trecut şi-a expus câteva tablouri şi lucrări grafice în oraşul nostru.

La manevrele germane. Arhiducele moştenitor de tron Francisc Ferdinand, însoţit de şeful statului major, cum se anunţă din Viena, va călători în 12 Septemvrie la manevrele din Germania.

Banii noştri în circulaţia străinătăţii. Consiliul federal german a aprobat propunerea ca toate caselle căilor ferate să poată primi plăţi făcute în bani de ai noştri austro-ungari. Hotărârea aceasta are valoare deocamdată numai pentru liniile ferate din Prusia.

† Simion Blaşiu, sibcolonel ces. şi reg. în retragere, după lungi şi grele suferinţe, împărtaşit cu sf. taină ale muri-buzilor, s'a stâns din viaţă, în 14 Iunie la 4 ore s. m. în etate de 63 ani, şi 14 ani ai fericitei sale căsătorii. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat spre vecinica odihnă în 16 Iunie 1914, din locuinţa proprie în Piaşa de sus la obele 2 p. m. în cimiterul comunal gr.-or. român de acolo. Fie-i ţărina uşoară şi memoria binecuvântată!

Educaţiunea corporală. Sănătatea robustă, admirată la tinerimea engleză este o urmare a unei îngrijite educaţiuni fizice. Jocurile, sportul şi gimnastica sistematică în şcoalele primare şi secundare nici într'otără nu se bucură de o consideraţie mai mare, ca în Anglia. Instituţia cercetaşilor, întemeiată abea de câţiva ani, are astăzi 120 mij de membri. Mai ales jocurile au multă aderenţă în orice clasă socială. Întru cât priveşte educaţia corporală, Anglia poate servi de pildă bună ori căruia stat.

Convenire socială. Profesorii români din Cernăuţi au organizat Vinerea trecută o convenire intimă în onoarea dlui *Dr. O. Ghibu* revizor şcolar în Sibiu. Domnul *Ghibu*, venind dela congresul din Suceava, s'a oprit la Cernăuţi pentru a vizita şcoalele româneşti din acest oraş. La convenire au participat vreo 30 de profesori, între cari şi profesorul universitar, *Dr. Iancu Nistor*, inspectorul şcolar *Simionovici*, docentul universitar *Dr. Botzart* ş. a. precum şi deputaţii *Dori Popovici* şi *A. Ţarcă*.

Consfătuire. Deputaţii saşi, aparţinători partidului guvernamental, vor ţinea Luni la 22 Iunie o întrunire în Budapesta, pentru a se consfătuţi ce fel de poziţie vor lua în faţa proiectelor de reformă administrativă.

Turneu teatral. O trupă sub conducerea dlui C. Belcot a sosit din regat în capitala Bucovinei, ca să dea câteva reprezentaţii în comunele locuite de români. Reprezentaţiile s'au început Duminecă în 14 Iunie în Cernăuţi. Se vor continua la Storojinet, Rădăuţ, Suceava, Câmpulung şi Sirete. Repertoriul, între alte piese, cuprinde puternica tragedie *Hamlet*. Dintre lucrările autorilor români se vor juca *Răzvan* şi *Vidra de Haşdeu*, *La Turnu-Măgurele de Alexandri* şi altele.

Multe poame în Sărbia. Din Belgrad se ştie, că Sărbia în anul acesta va avea un mare rod de poame. Îndeosebi au să fie multe *prune*, aşa încât se vor putea exporta cam trei mii de veogoane.

Ştiutorii de carte. Conform unei publicaţiuni acum apărute, populaţia orăşănească din România cuprinde 1 milion 134 mii locuitori în vârstă mai mare de şapte ani. Dintre bărbaţi s'au găsit ştiutori de carte 456 mii sau 75 procente; analfabeţii bărbaţi dau un număr de 25 la sută. Femeile ştiitoare de carte au ajuns numărul de 292 mii sau 55 procente; femeile analfabete formează prin urmare 45 procente. În total: din populaţia urbană mai mare de şapte ani sunt 748 mii locuitori, cari stiu ceti şi scrie, faţă cu 388 mii analfabeţi. Va să zică aproape două treimi din locuitorii oraşelor de astăzi ştiu carte. Datele acestea s'au stabilit în urma recensământului general din 1912. În comparaţie cu trecutul, rezultatul se poate considera ca satisfăcător. La recensământul din 1899 locuitorii orăşeni ştiutori de carte reprezentau un număr mai mic de 50 de procente. Progresul, în ultimii ani, este mai simţitor la femei decât la bărbaţi.

La fondul Victor şi Eugenia Tordăşianu, pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriaşilor sibieni, au mai dăruit: *Liviu Munthiu*, inv. lăcătuş, *Virgil Muntean*, dentist şi *Corneliu Grăbăş*, tuv. lăcătuş, câte 50 bani, *Rafila Răpunteanu* bucătăreasă (Sângatin) şi *Oprea Olariu*, inv. (Poplaca), câte 20 bani. *Stefan Medeaşan*, paroh (Guzu), 1 cor. *George Cort*, inv. tinichigiu, 25 bani, *Vasile Dobres*, parch. (Căpâlnă) şi copiii săi *Eleonora*, *Vasile* şi *Aurelia*, 1 cor. *Ioan Berca*, protopresbiter (Cohalm), 30 bani, *Mihail Sinu*, coitor 1 cor. *George Sasărman*, pantofar, din prilejul onomasticeii, dăruieşte pentru sine, pentru soţia sa *Maria* n. *Grindean* şi pentru copiii *Victoria* şi *Traian*, 2 cor. ear din prilejul onomasticeii vice-prezidentului *G. Poponea*, dăruieşte *Stefan Vlad*, soţia sa şi copiii lor 1 cor. şi *George Poponea*, soţia sa *Elisabeta* şi copiii lor: *George*, *Victor*, *Emilia*, *Dorin*, *Remus* şi *Sextil* câte 20 bani sau total cor. 1.60.

La fondul jubilar Nicolae Cristea pentru monumelele Fărbaţilor binemeritaţi ai meseriaşilor noştri, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: *Dr. V. Stan*, prof. sem., *Ion Neagoe*, spiritual la seminarul Nifon (Bucureşti) şi *George Cort*, inv. vătăcel tinichigiu, câte 50 bani; *Dr. Nicolae Cristea*, adv. (Oena), 1 cor.; *Liviu Munthiu*, inv. lăcătuş, *Ion Petrişor*, paroh (Alţina), câte 30 bani; *Simion Cristea*, inv. lăcătuş şi *Marcian Neagrea*, dirigentul corului, câte 20 bani; *Eugen Pantea*, preot gr-cat. (Oena) şi *Ioachim Munteanu*, protopresbiter (Agnita), câte 1 cor.; ear la stăruinţa clericului din cursul III *Aurel Stefan*, au dăruit: *Nicolae Apolzan* comers., *Tiberiu Babeş*, şi *Nicolae Dnu*, funcţ. la banca de asigurare, câte 50 bani; *Oskar Neuman*, voluntar, *Ion Bunea*, funcţ. la banca de asig. şi *Aurel Stefan*, cleric curs. III. câte 40 bani, *Ion Neagu*, inv. (Poplaca), 40 bani şi *Vic. Tordăşianu*, prezident, 10 bani.

Bioscopul Apollo de pe piaşa Hermann, va reprezenta *Sambătă* şi *Duminecă* în 20 şi 21 Iunie n. 1914 următorul program: *Dama în dolu*, după renumitul roman de *Richebourg* în 3 părţi, prelucrat de *André Henzé*, *Moritz* „Vânătorul mascat”, umoristic, de *Ch. Toquet*, jucat de Prince. Omorul din *Reigate*, oramă defectivă în 2 acte. În rolul principal: *Sherlock Holmes*. Seria II.

Îndurerata familie Pop de Harşianu mulţumeşte din adâncul sufletului tuturor rudelor, prietenilor şi cunoscuţilor pentru cuvintele de mângâiere ce i-le-au trimis din incidentul încetării din viaţă a murt regretatei Maria Pop de Harşianu nasc. Pipos.

Premii pentru muncitori.

Camera comercială şi industrială din Braşov vesteşte, că ministrul r. u. de comerţiu va împărţi pentru anul 1914 câte 100 diplome de recunoştinţă şi câte 100 premii de câte 100 cor. între acei muncitori industriali, cari prin muncă îndelungată si credincioasă s'au dovedit a fi vrednici de premiat. Pentru muncitori de pe teritoriul camerei, la care aparţin comitatele Braşov, Făgăraş, Târnavă mare şi Sibiu, revin 5 asemenea premii. Se provoacă deci stăpanii (datătorii de lucru), fabricanţii şi ceilalţi industriaşi, să transpună la numita cameră cel mai târziu până la 20 Iunie n. c., consemnarea, însoţită de datele despre vrednicie a acelor muncitori cari să fie consideraţi la împărţirea premiilor.

Între condiţiile de întrunit se numără ca muncitorul să fie: 1. cetăţean ungar; 2. să fi fost neîntrerupt în lucru (portarii, vizitii, servitorii din fabrici etc., nu pot reflecta la premii), 3. ca cel puţin 15 ani neîntrerupţi să fie servit în treburi industriale (anii de ucenic se consideră şi se considera de câte un an întreg şi munca săvârşită şi legată de sezon); 4. ca plata muncitorului sau câştigul lui anual să nu întrecă suma de 2000 cor.

Toate acestea sânt a se dovedi cu acte vrednice de crezământ, eventual cu cartea de lucru sau cu copia autentică a acesteia. Muncitorii nu se consideră de cât odată la împărţirea premiilor. Atragem luarea aminte alor noştri asupra acestor premii.

Sibiu, 13 Iunie n. 1914.

Comitetul central al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Vic. Tordăşianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Cărţi şi reviste.

Carte de citire pentru clasa I a şcoalelor medii de Virgil Oniţiu, director gimnazial. Ediţia a doua. Manual aprobat de dl ministru de culte şi instrucţie publică. Brassó, 1914. Edit. Librăriei Ioan I. Ciurcu. Pretul: broşat K 2.30.

Carte de citire pentru clasa II a şcoalelor medii, de Virgil Oniţiu, director gimnazial. Ediţia II. Manual aprobat de dl ministru de culte şi instrucţie publică. Brassó, 1914. Editura Librăriei Ioan I. Ciurcu. Pretul K 2.30.

Din public. *)

Mulţamită publică.

Cu ocaziunea producţiunii muzicale-teatrelor, urmată de joc şi aranjată de tinerimea adulte din Câmpuri-Surdac la 31/18 Maiu a. c., pe lângă rezultatul moral satisfăcător s'a obţinut şi un câştig material de 18 cor. din intratele de 47 cor. în favoarea fondului „Reuniunii de muzică”.

Tuturora cari n'au întârziat a lua parte la serata noastră muzicală-teatrală şi cari azistând ne au sprijinit năzuinţele spre lumină, în numele comitetului parohial le aduc mulţamirile cele mai călduroase.

Câmpuri-Surdac, în 11 Iunie 1914.

Traian Mandocă,
inv.

În urma apelurilor lansate pentru edificarea bisericii noastre au încurs următoarele sume: *Dela parohia Valea Bulzului* prin *păr. N. Cristea*, cor. 650. *Din colecta preotului din Loman*, cor. 130. *Dela parohia Dobârca* prin *păr. Acelenescu*, cor. 1065. *Dela parohia Pătrângenii* prin *I. Iancu*, cor. 1740. *Din colecta păr. N. Carpinişan* din Răhvi, cor. 1340. *Dela parohia Mesteacăn*, prin *păr. I. Irimie*, cor. 380. *Din colecta păr. G. Socea*, din Calbor, cor. 320. *Din parohia Galaţ* prin *păr. I. Fodorean*, cor. 1340. *Dela dl Rubin Patita*, adv. în A-Iulia 5 exemplere din „Tara Topilor” a 1 cor. 60 fil. total 8 cor. *Din colecta invat. Petru Varvara* din Poiana, cor. 21796. Între acestea cu sume mai mari au contribuit: *I. Cismaş*, notar în Metesz, cor. 10586. *I. Gal*, şef de gară în Metesz, *I. Filip*, subnotar în Metesz, *Dr. I. Pop*, adv. în A-Iulia, *V. Vlad*, farmacist în A-Iulia, *Dr. Z. Muntean*, adv. în A-Iulia, fiecare câte 10 cor. *Dna Mara Almăşan*, dia. A-Iulia, 8 cor. *I. Pocker*, mazar în A-Iulia, 8 cor. *I. Albin*, notar în Zlatna 5 cor. *J. Magda*, absolv. în teol., *Simion Ivase*, din Metesz, *Toma Băcilă*, dn Taut, fiecare câte 3 cor. — Donatorilor li se exprimă şi pe calea aceasta adancă simţă noastră mulţumită. În numele bisericii gr.-or. din Poiana Ampoie: *Alexandru Bărgan*, preot.

*) Pentru cele publicate în rubrica acestor redacţiunes nu primeşte răspunderea.

Nr. 295/1914.

(486) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III. Stăuini, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B) pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual celebra, cu știrea și învoirea protopopului.

Geoagiu (Algyógy), 28 Maiu v. 1914. Oficiul protopresbiteral al tractului Geoagiu în conțelegere cu comit. parohial.

Ioan Popovici
protopop.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Relațiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia în veacul al XVIII.

de
Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 2 coroane + 10 fileri porto.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

PSALTIREA

proorocului și împăratului **David.**

Ediția a III-a.

Prețul legat cor. 1.60 + 20 fil. porto.

La Librăria arhid., Sibiu, se află de vânzare:

Em. Suciu:

Țiganul la vânat,

comedie originală în două acte, în versuri.

Arde 'n țigănie!...

anecdotală.

Prețul 40 fil. + porto 5 fil.

Țiganul la târg de vite,

dialog scris în versuri.

Toastul lui Pamfilie.

monolog.

Prețul 30 fil. + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Constituția

bisericeii gr.-or. române din Ungaria și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluzele și normele referitoare întregit de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistoriului arhidiecezan gr.-or. rom. din Sibiu.

Prețul 2 cor. + porto 20 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Masa ieftină

Gătirea mâncărilor de dulce și de post.

Rețete de bucate simple și bune de

Zotti Hodoș.

Prețul cor. 1.20 + 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fil.

Legat cor. 3.50 + porto 30 fil.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare:

Șasezecișicinci de predici populare

de

Arhim. SCRIBAN.

Edițiunea a III-a. Din nou cercetată, îmbunătățită și întregită. Cu un apendice de trei predici traduse.

Prețul 4 cor. + 30 fil. porto.

Contabilitate dublă

și **caligrafie** în 6 săptămâni se poate învăța perfect. Succes garantat. Scrisori de mulțumită și recunoștință stau la dispozițiunea ori și cui Sibiu, strada Fingerling Nr. 1.

(472) 8-15

In preajma examenelor!

Dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se pot procura următoarele:

Propise pentru caligrafie, dictando și germană, o sută bucăți . . . cor. 1.20	
Penițe aluminium, 144 bucăți cor. 2.40 și " 1.50	
" " ordinare 144 bucăți " —80	
Cerneală „Anthracen“ 1 litru 2.20	Condeie ordinare 12 bucăți —12
" " 1/3 " 1.10	" " solide 12 " —42
" " 1/4 " —.70	" " " 12 " —64

Cărți potrivite ca premii pentru școlari la examene.

Cataloge la cerere se trimit gratis și franco.

MERSUL TRENURILOR.

Budapesta—Brașov, via Cluj.

T. P.	T. Ac.	T. P.	T. Ac.	Stațiunile	T. P.	T. Ac.	T. P.	—
512	506	514	502		513	501	511	—
8.20	—	6.15	—	Budapesta, gara de est	7.20	—	6.00	—
—	2.25	—	9.35	Budapesta, gara de vest	—	7.35	—	—
8.34	10.32	7.13	5.47	Cluj (Kolozsvár)	6.19	10.54	6.35	—
10.57	1.01	10.57	7.43	Cucerdea (Székely-Kocsárd)	3.10	8.42	4.13	—
1.57	5.02	3.21	9.49	Copșa-mică (Kis-Kapus)	12.23	6.56	12.57	—
7.53	12.45	8.56	1.46	Brașov (Brassó)	6.36	2.40	7.41	—

Budapesta—Brașov, via Arad.

T. Ac.	T. P.	T. P.	T. Ac.	T. P.	Stațiunile	T. P.	T. P.	T. Ac.	T. P.	T. Ac.
602	608	612	604	610		609	611	601	607	603
7.05	7.50	1.35	2.10	9.30	Budapesta, gara de est	5.45	12.30	1.25	7.25	9.20
12.32	3.31	9.03	6.59	5.57	Sosește Arad Pleacă	9.39	5.00	8.20	11.42	4.15
12.47	4.06	11.15	7.09	6.30	Pleacă Arad Sosește	8.52	4.20	8.08	11.00	4.01
4.24	9.56	6.30	10.54	11.53	Orăștie (Szászváros)	3.39	9.55	4.20	5.33	11.51
4.56	10.42	7.17	11.25	12.40	Vințul-de-jos (Alvincz)	2.50	9.04	3.50	4.45	11.20
8.46	3.53	11.39	6.40	4.29	Sibiu (Nagyszeben)	10.35	4.51	—	—	7.37
5.53	11.35	8.03	12.00	1.32	Sosește Tövis Pleacă	2.05	8.17	3.15	3.51	10.46
5.55	12.34	8.45*	12.20	1.43	Pleacă Tövis Sosește	1.42	7.49	3.00	2.25	10.28
6.55	1.57	9.49	1.22	3.21	Copșa-mică (Kis-Kapus)	12.23	6.56	1.58	12.57	9.28
7.12	2.33	10.03	1.40	3.59	Mediaș (Medgyes)	11.53	6.35	1.40	12.24	9.14
7.55	3.35	10.45	2.24	4.54	Sighișoara (Segesvár)	10.46	5.52	12.51	11.24	8.32
9.10	5.31	12.04	3.43	6.52	Cohalm (Homorod-Köhalom)	8.46	4.19	11.33	9.48	7.28
10.43	7.53	1.46	5.16	8.56	Brașov (Brassó)	6.36	2.40	10.08	7.41	6.00

* Tren accelerat 502.

Copșa-mică—Sibiu.

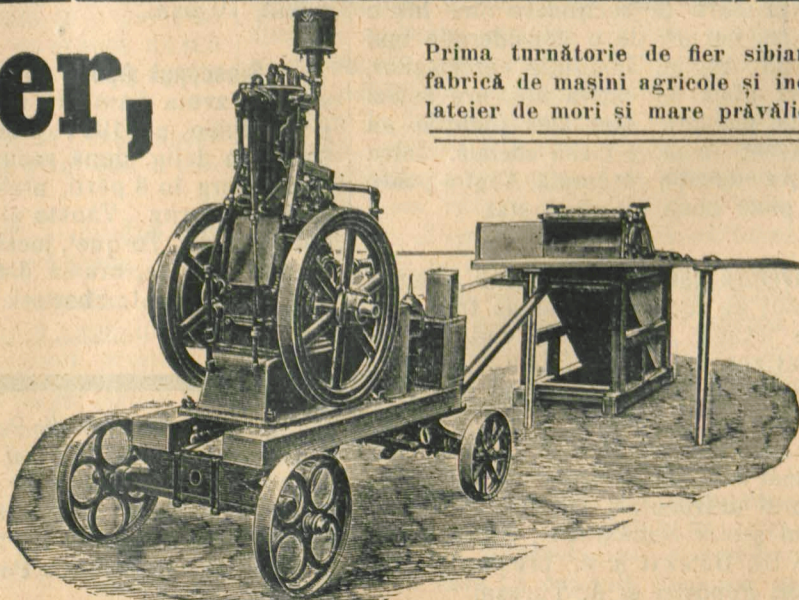
T. P.	T. M.	T. P.	T. M.	T. P.	Stațiunile	T. P.	T. M.	T. P.	T. M.	T. P.
8402	8464	8404	8412	8406		8101	8463	8403	8411	8105
I—III	I—III	I—III	I—III	I—III		I—III	I—III	I—III	I—III	I—III
2.24	5.22	10.01	4.02	7.26	Kiskapus	8.57	2.52	6.31	9.10	12.27
—	5.29	—	4.09	—	Asszonyfalva (haltă)	—	2.45	—	9.03	—
2.36	5.39	10.13	4.18	7.38	Szászgerbely (haltă)	8.45	2.35	6.19	8.54	12.17
2.46	5.50	10.23	4.29	7.48	Nagyselyk	8.37	2.26	6.11	8.45	12.09
2.50	5.56	10.27	4.34	7.53	Nagyselyk (haltă)	8.32	2.19	6.06	8.39	12.04
2.57	6.05	10.34	4.42	8.00	Szászvezzől (haltă)	8.24	2.10	5.58	8.30	11.57
3.12	6.22	10.49	4.58	8.15	Ladamos	8.11	1.55	5.45	8.15	11.45
3.29	6.41	11.06	5.16	8.32	Vizaknafürdő (haltă)	7.56	1.34	5.20	7.56	11.31
3.35	6.49	11.12	5.24	8.38	Vizakna	7.50	1.28	5.24	7.49	11.24
3.39	6.55	11.16	5.29	8.42	K'csesür	7.41	1.20	5.18	7.41	11.19
3.49	7.06	11.25	5.40	8.52	Nagyszeben-Gyárváros	7.32	1.06	5.06	7.27	11.08
3.53	7.12	11.29	5.45	8.56	Nagyszeben	7.27	1.00	5.01	7.20	11.04

Sam. Wagner,

Atențiune!

Doritorii de-ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru abale (pcstav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași, fierar,

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, lateier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben, Târgul făinii Nr. 1

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea aceluși obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin. Nu vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă. (410) 15-52

Cataloge se trimit gratis și franco.